

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบความสัมพันธ์เชิงอำนาจหญิงชายในกฎหมาย
มังรายศาสตร์กับกฎหมายไทยในมุมมองแนวสตรีนิยม

ชื่อผู้วิจัย

นายชายไทย รักษาชาติ

สาขา

การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

กลุ่มวิชา

ศึกษานานาชาติศึกษา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์สนิท สัตย์โยภาส

กรรมการ

อาจารย์ฉลาดชาย รมิตานนท์

กรรมการ

อาจารย์เรณู อรรถฐาเมศร์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สนิท สัตย์โยภาส)

.....กรรมการ

(อาจารย์ฉลาดชาย รมิตานนท์)

.....กรรมการ

(อาจารย์เรณู อรรถฐาเมศร์)

.....กรรมการ

(อาจารย์อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว)

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

.....รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ศิริบุญมา)

วันที่.....เดือน มีนาคม พ.ศ. 2547

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อวิทยานิพนธ์	: การเปรียบเทียบความสัมพันธ์เชิงอำนาจหญิงชายในกฎหมาย มั่งรายศาสตร์กับกฎหมายไทยในมุมมองแนวสตรีนิยม
ชื่อผู้วิจัย	: นายชายไทย รักษาชาติ
สาขา	: การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: รองศาสตราจารย์สนธิ ตัดโยภาส ประธานกรรมการ : อาจารย์ฉลาดชาย รมิตานนท์ กรรมการ : อาจารย์เรณู อรรฐาเมศร กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์เชิงอำนาจในมิติเรื่องประเพณี จากกฎหมายครอบครัว ในกฎหมายมั่งรายศาสตร์และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย แม้ว่ากฎหมายทั้ง 2 ฉบับจะมีความแตกต่างในบริบททางสังคมและมิติเรื่องเวลา แต่ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานว่ากฎหมายทั้ง 2 ฉบับมีนัยของความไม่เสมอภาคและกดขี่ผู้หญิงเหมือนกัน โดยเฉพาะเรื่องประเพณี

การศึกษาวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบสตรีนิยม และเป็นการวิเคราะห์สาระในแนวสตรีนิยม และเป็นการวิเคราะห์ด้วยทจากกฎหมายทั้ง 2 ฉบับ ซึ่งถือได้ว่ากฎหมายเป็นสิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรมที่มีมิติเรื่องเพศสภาพอยู่ด้วย การวิเคราะห์ด้วยทนี้ได้ใช้ทฤษฎีของสำนักคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยม และสตรีนิยมสายถึงรากเหง้า

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายมั่งรายศาสตร์มีจุดเด่นในเรื่องการกำหนดระยะเวลาหมั้น ค่าปรับที่จะมากขึ้นตามลำดับ ฐานะของผู้ชายในกรณีที่มีชู้หรือล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้หญิง การหย่า ถ้าไม่มีฝ่ายใดเป็นฝ่ายผิด ผู้หญิงจะได้ส่วนแบ่งในสินสมรสที่มากกว่าผู้ชาย แต่กระนั้นก็มีข้อกฎหมายที่กดขี่ทางเพศต่อผู้หญิงอยู่มาก ของหมั้นหรือสินสอดเป็นเพียงของที่ฝ่ายชายจะเรียกคืนได้ในกรณีที่หย่ากัน โดยที่ผู้หญิงเป็นฝ่ายผิด หรือไม่มีฝ่ายใดผิด การเป็นชู้ หรือล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้หญิง ฝ่ายชายจะมีโทษด้วยการปรับเท่านั้น ฝ่ายหญิงนอกจากจะต้องเสียค่าปรับอาจจะต้องถูกขายหรือได้รับโทษทางกายอีกด้วย

กฎหมายครอบครัวบรรพ 5 ในเรื่องการหมั้น ข้อกฎหมายได้ทำให้ผู้หญิงเป็นเสมือนสินค้าที่ฝ่ายชายเป็นผู้ซื้อกรรมสิทธิ์ การสมรสก็จะโยงไปสู่ปัญหาที่รัฐไม่คำนึงถึงสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล

ของผู้หญิงที่จะตรวจสอบสถานะของกลุ่มสมรส คำนำหน้านาม นามสกุลและสาเหตุของการฟ้องหย่า
ก็มีเงื่อนไขที่แตกต่างกันระหว่างเพศ

กฎหมายมั่งรายศาสตร์มีที่มาจากอำนาจของกษัตริย์ จารีตสังคม และพุทธศาสนา
ส่วนกฎหมายครอบครัวบรรพ 5 มีที่มาจากหลักการเรื่องสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียมกันทางเพศ
แต่จากการวิเคราะห์กฎหมายทั้ง 2 ฉบับพบว่ามโนทัศน์ที่เหมือนกันคือ การกดขี่และการเอารัดเอาเปรียบผู้หญิง
ข้อกฎหมายก็ยังมี การเลือกปฏิบัติระหว่างเพศ

กฎหมายทั้ง 2 ฉบับเป็นผลผลิตมาจากโครงสร้างปิตาธิปไตย ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่
กฎหมายต้องการควบคุมผู้หญิงให้อยู่ในร่องในรอยในเรื่องประเวณี ซึ่งนักสตรีนิยมบางสายถือว่าการ
การกดขี่ในเรื่องประเวณีต่อผู้หญิงเป็นการกดขี่แรกของการกดขี่ผู้หญิง การปลดปล่อยผู้หญิงจาก
การกดขี่ภายใต้สังคมแบบปิตาธิปไตย คือการปลดปล่อยผู้หญิงจากเรื่องประเวณี โดยการเลิกเป็น
เมียและเลิกเป็นแม่ หรือการไม่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

The Title : A Comparative Study of Gendered Power Relation in the Law of King Mangrai and Current Thai Law from Feminist Perspective

The Author : Mr.Chinethai Rucsachart

M.A. Degree Program : Community Research and Development

Thesis Advisors : Assoc. Prof. Sanit Suttayopat Chairman
: Mr. Shalardchai Ramitanon Member
: Ms. Raynou Aphasase Member

ABSTRACT

This thesis is the comparative study of gendered power relation in sexuality from Family Law, existing in the law of King Mangrai and current Thai Civil and Commercial Code. Despite the difference of social context and time, the author's assumption is that both laws imply inequality and suppression of women, particularly in sexuality.

This study is conducted with feminist methodology and feminist content analysis. The two laws are cultural artifacts in which gender inequality is latent. Liberal and radical feminist theories are used in order to analyze such law contents.

The Law of King Mangrai is distinguished for the specific period of engagement and progressive fine coherent with men's social status in case of adultery or sexual abuse. Regarding divorce, if no party is proven wrong, a wife gets bigger share of community property than her husband. Nonetheless, several matters of law are found oppressive for women. Men can reclaim money given to the bride in case of divorce with wife's offence or no party's offence. Concerning adultery or sexual abuse, men can only be fined whereas women, apart from being fined, might be sold or physically corrected.

In Book 5 of the Civil and Commercial Code concerning engagement, women are regarded as goods with men's rights of ownership. Marriage by itself relates to difficult examination for marital status of spouses. Title, family name and grounds for divorce are variable according to gender difference.

The Law of King Mangrai is originated by king authorities, social norms and Buddhism while the Family Law in Book 5 is derived from rights to freedom and gender equality. However, analysis of these two laws indicates that both laws imply suppression and exploitation of women, non-standardized matters of law and gender discrimination.

These two laws are both consequence of patriarchal structure which aims to control women's sexuality. For some feminists, the oppression of women's sexuality is the primary oppression of women. To emancipate women from patriarchal society is to liberate from such sexuality control, such as refusal of wifhood / motherhood and heterosexuality.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิจัยและเขียนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือ การอบรมสั่งสอน และความกรุณาจากคณาจารย์ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ และคณาจารย์จากศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการและการทำงานภายใต้สังคมที่เต็มไปด้วยความสัมพันธ์เชิงอำนาจในหลาย ๆ มิติ และการทำงานภายใต้ภาวะความกดดันผ่านพ้นไปได้ด้วยกำลังใจและความอนุเคราะห์จากคณาจารย์ทุก ๆ ท่าน

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สนิท สัตโยภาส ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ฉลาดชาย รมิตานนท์ กรรมการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ อาจารย์เรณู อรรฐาเมศร์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบ ที่ให้ความกรุณา ความเสียสละ ความช่วยเหลือ อบรมสั่งสอนชี้แนะจนเสร็จสิ้นงานวิจัย และผูุ้ตส่าห์อดทนกับงานวิจัยนี้ ซึ่งผู้เขียนถือว่าเป็นความกรุณาและบุญคุณครั้งยิ่งใหญ่ที่ไม่อาจจะลืมได้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยต้อง กราบขอบพระคุณ แม่ พ่อ ที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษา ขอบคุณ พี่ น้อง เพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในหลาย ๆ ด้าน และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ชายไทย รักษาชาติ